

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **I. S.**, bývajúcej v M., proti žalovanému **M.**, zastúpenému JUDr. A. N., advokátom v P., **o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 7 C 220/2000, o dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011 sp. zn. 16 Co 11/2011 a rozsudku Okresného súdu Prešov zo 4. novembra 2010 č.k. 7 C 220/2000-327 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 27. januára 2011 sp. zn. 16 Co 11/2011 a rozsudok Okresného súdu Prešov zo 4. novembra 2010 č.k. 7 C 220/2000-327 vo výroku o náhrade trov konania **z r u š u j e** a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súde Prešov na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov rozsudkom zo 4. novembra 2010 č.k. 7 C 220/2000-327 zamietol žalobu žalobkyne z 20. júna 2000, ktorou sa domáhala určenia, že kúpna zmluva uzavretá 11. septembra 1989 medzi predávajúcim F. J. (právny predchodca žalobkyne – poznámka dovolacieho súdu) a kupujúcim M. predmetom ktorej bola jedna polovica rodinného domu súp. č. X. vrátane parcely č. X. – zastavaná plocha o výmere X. m² a parcely č. X. – záhrada o výmere X. m² zapísané na LV č. X. katastrálneho územia Prešov je neplatná. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 1 559,97 Eur. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a pri určení výšky tarifnej odmeny vychádzal z ceny podielu jednej polovice nehnuteľnosti 24 937,43 Eur, teda za rozhodujúce pre určenie tarifnej odmeny považoval cenu nehnuteľnosti.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne proti výroku o náhrade trov konania uznesením z 27. januára 2011 sp. zn. 16 Co 11/2011 rozsudok súdu prvého stupňa odvolaním napadnutom výroku potvrdil a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 51,72 Eur. Žalobkyni uložil priznanú náhradu trov konania zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku advokátovi A. N. Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, že predmetom konania je nehnuteľnosť, ktorej hodnotu je možné oceniť, preto na daný prípad je nutné aplikovať § 10 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie služieb (ďalej len „vyhl. č. 655/2004 Z.z.“).

Na podnet žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie proti uzneseniu krajského súdu a rozsudku okresného súdu v časti výroku o trovách konania a navrhol ich zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Namietal, že sudy nižších stupňov vec nesprávne právne posúdili (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.), lebo pri výpočte odmeny advokáta aplikovali § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2044 Z.z. i keď mali vychádzať z § 11 ods. 1 citovanej vyhlášky. Poukázal na to, že predmetom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy) je posúdenie, či preskúmaný právny úkon bol urobený v súlade s právnymi predpismi, čo predstavuje skutočnosť objektívne neoceniteľnú peniazmi.

Žalobkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrila.

Žalovaný navrhol dovolanie generálneho prokurátora ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor (§ 243g O.s.p.) na základe podnetu žalobkyne (§ 243e ods. 1 a 2 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V preskúmvanej veci neboli tieto procesné vady konania mimoriadnym dovolateľom namietané a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie odvolacieho a prvostupňového súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 151 ods. 5 veta prvá O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov.

Podľa § 9 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa počtu úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

Z § 10 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. vyplýva, že ak nie je ustanovené inak, určuje sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby stanovený výpočtom v závislosti od tarifnej odmeny tak, ako je to presne stanovené v tomto ustanovení.

Podľa § 10 ods. 2 platí, že ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

Podľa § 11 ods. 1 citovanej vyhlášky v znení účinnom do 31. mája 2009 základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu ak nie je možné hodnotu veci alebo práva vyjadriť v peniazoch alebo ju možno zistiť len z neprimeranými ťažkosťami.

Aj podľa aktuálneho znenia § 11 ods. 1 teraz písm. a/ vyhl. č. 655/2044 Z.z. základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch alebo ju možno zistiť len v nepomernými ťažkosťami.

V preskúmvanej veci podala žalobkyňa žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Hodnotu predmetu žalobkyňou požadovaného určenia nemožno vyjadriť v peniazoch. Žalobou na určenie neplatnosti právneho úkonu sa má (a môže) totiž iba odstrániť existujúca právna neistota v otázke týkajúcej sa jednej stránky právneho úkonu (v otázke jeho platnosti alebo neplatnosti); takto podanou žalobou sa teda nemá (a ani nemôže) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch.

V prípadoch určovacích žalôb podľa § 80 psím. c/ O.s.p. (aj podľa ustálenej súdnej praxe) sa náhrada trov konania v časti odmeny advokáta za zastupovanie vo veci v režime vyhl. č. 655/2004 Z.z. určuje podľa § 11 ods. 1 (resp. § 11 ods. 1 písm. a/) a teda platí, že hodnotu takejto veci alebo právo nie je možné vyjadriť v peniazoch. Predmetom konania je

totiž preskúmanie zákonnosti právneho úkonu a nie rozhodovanie o konkrétnom práve alebo povinnosti, ktoré z neho vyplývajú.

Vzhľadom na to, že sudy pri určení trov právneho zastúpenia považovali za základ pre výpočet tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby cenu nehnuteľnosti, napriek tomu, že vzhľadom na charakter žaloby mali vziať za základ pre výpočet tarifnej hodnoty jedného úkonu právnej služby výpočtový základ predstavujúci jednu trinástinu priemernej mesačnej mzdy zamestnanca a hospodárstva za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, dôvodne generálny prokurátor namietal nesprávne právne posúdenie veci a preto uplatnený dovolací dôvod podľa § 243f písm. c/ O.s.p. v prejednávanej veci je daný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. októbra 2011

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková